

Leto XIX.

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Številka 24.

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorčič-
evi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-22.

Izhaja vsak torek, če-
trtek in soboto

Ljubljana, torek 25. februarja 1936

Cena posamezni
številki Din 1'50

Potrebna in pravilna resolucija

V soboto zvečer je zaključil banovinski svet v Ljubljani svoje zasedanje ter pred zaključkom sprejel soglasno naslednjo resolucijo, ki jo objavljamo v celoti, da s tem poudarimo, da se z njo strinja vse prebivalstvo Slovenije. Resolucija se glasi:

»Banski svet Dravske banovine soglasno pozdravlja, da je v banovinski proračun za 1936/1937 med proračunskimi dohodki zopet vnesena državna dotacija, to tembolj, ker Dravska banovina v sedanjih okoliščinah tako dotacijo neobhodo potrebuje. Zaradi izvajanja sankcij proti Italiji je Dravska banovina utrpela in še trpi škodo, ki bo postala usodna za njeno gospodarsko življenje, ako ji država v težkem času odreče svojo pomoč. Zato je banovinski svet trdno uverjen, da bo kr. vlada odobrila državno dotacijo, predvideno v banovinskem proračunu.

Banski svet nadalje prosi gospoda bana, da v imenu vse Dravske banovine predači kr. vladi dejstvo, da državna uprava dolguje javnim bolnicam v Dravski banovini na povračilu oskrbnih stroškov, ki po zakonu o bolnicah obremenjujejo državno blagajno nad 5 milijonov dinarjev, zaradi česar so prišle te bolnice v naravnost obupno in nevzdržno stanje. Prebivalstvo Dravske banovine ne more razumeti, da propadajo njene najvažnejše in najpotrebnejše socialne ustanove zato, ker se jim po zakonskih odredbah dolgovane vsote ne izplačujejo.

Pri tej priliki opozarja banški svet, da v proračunskih dvanajstih letih za leto 1935—1936 ni bila predvidena anuiteta za Trgovsko akademijo v Ljubljani, za katere redno plačevanje se je bila kr. vlada obvezala. Tudi v tem dejstvu vidi banški svet enostransko zapostavljanje dravske banovine in njenih potreb. Banški svet je uverjen, da bo kr. vlada pridržala anuiteto nadomestila in v bodoče redno nakazovala zagotovljene anuitete.

Končno mora banški svet odločno zavrniti trditve, s katero se menda utemeljuje zapostavljanje Dravske banovine, da je namreč Slovenija bogata dežela. Dravska banovina je v agrarnem pogledu pasivna, in mora ta nedostatek nadomeščati s trdim delom v obrtu in industriji. Da je morda zunanje lice Slovenije zaradi splošne šolske naobrazbe naroda, zaradi njegove marljivosti in rodoljubnosti, zlasti pa zaradi smotrnega delovanja samoupravnih teles prijaznejše in urejeneje nego je zunanje lice drugih predelov kraljevine, ne sme biti niti povod niti razlog za to, da se Dravski banovini ne priznava pravični delež na državnih sredstvih.

To, kar je navedel banovinski svet, je naravnost minimum tega, kar bi morala dati država Sloveniji tudi, če ne bi preživljala Slovenija tako obupne krize. Ali je morda mogoče zagovarjati, če dobe druge banovine na desetine milijonov državne dotacije, Dravska banovina pa nič? Ali pa je treba mar še posebej dokazovati upravičenost zahteve, da država plača bolniške stroške, ki jih po zakonu mora plačati! To se razu-

me vendar samo po sebi! Prav tako pa je plačilo anuitete za Trgovsko akademijo dolg države, ki bi ga morala država sama likvidirati. Vse to so zato v resnici tako minimalne zahteve, da bi državna uprava naravnost očitno pokazala svoje nerazpoloženje do Slovenije, če ne bi teh zahtev gladko in takoj izvedla.

K tem zahtevam banskih svetnikov pa moramo dodati vsaj še

eno zahtevo, ki jo zahteva vsa Slovenija in od katere Slovenija ne more odstopiti. To je zahteva po javnih delih. Slovenija, ki je zadeta od sankcij, tako, ko niti ena druga pokrajina, Slovenija, ki ječi pod tako težkim davčnim bremenom ko niti ena druga pokrajina, Slovenija, kjer je zabeleženo tako silno nazadovanje trgovine in obrta, ko v nobeni drugi pokrajini, Slovenija ima vso pravico, da dobi javna dela! In sicer takoj ter

v znatnem obsegu, da bo z njimi Sloveniji res pomagano.

Kajti Slovenija je danes v resnici v tako obupnem položaju, da mora pošiljati v Beograd svoj obupni klic: Rešite naše duše! Stiska je res že priklopila do vrhunca in če bo tudi ta zadnji S. O. S. klic Slovenije preslišan, potem nihče več ne odvrne katastrofe!

Zato znova ponavljamo: Dajte Sloveniji javna dela!

na kislina označena v državni farmakopiji z enim križcem in zaradi tega ne bi smeli trgovci s kozmetičnimi preparati prodajati niti vodice za pranje las, ker vsebuje nekaj odstotkov oetne kisline.

Vsa toaletna mila bi se prav tako smela prodajati le v lekarnah, ker vsebujejo nekaj natrijevega hidrooksida in kalcijevega hidrooksida. Prav tako bi bilo s celo vrsto zobnih praškov in podobnimi preparati.

Beograjski trgovci s kozmetičnimi preparati in drogeristi so zato ostro nastopili proti uvodoma omenjenemu odloku, ki bi jih čisto uničil in ki je tudi stvarno neupravičen. Zahtevajo, da se mora najprej natančno določiti, kaj so zdravila in zdravilne specialitete in kaj so kozmetični in dišavni preparati. Ko je to določeno, je tudi jasno, da bi se smela prodajati zdravila in zdravilne specialitete le v lekarnah, vse drugo pa v svobodni trgovini.

Nikakor pa ne gre, da se prepove prodaja preparata, ki je škodljiv zdravju, trgovcu s kozmetičnimi preparati, pač pa dovoli prodaja istega preparata lekarnju. Če je kateri preparat zdravju škodljiv, ga je treba sploh prepovedati, ne pa dovoliti, da se prodaja v lekarnah.

Nadalje bi bilo treba čisto natančno določiti, koliko določenih kemičnih primesi sme vsebovati preparat, da se že smatra za zdravilo. Kajti če to ni določeno, potem spada sploh vsak preparat med zdravila.

S tem pa bi se vse silno podražilo, ker bi morali ljudje kupovati tudi najpotrebnejše stvari le v lekarnah.

Beograjski trgovci so to svoje stališče že preje razložili ministrstvu, na anketi pa, ki je bila 3. in 4. februarja in na kateri se je razpravljalo o tem odloku, se upravičene zahteve trgovcev sploh niso upoštevale.

Beograjski trgovci so zato v posebni spomenici opozorili vse člane vlade na škodljive posledice tega odloka. Obenem pa pozivajo vse druge trgovce v državi, da se njihovi akciji pridružijo in da tudi njih organizacije protestirajo proti navedenemu odloku ministrstva za soc. politiko in narodno zdravje.

Stanje naših aktivnih kliringov

Po izkazu Narodne banke z dne 20. februarja se je izpremenilo stanje naših aktivnih kliringov takole (vse številke v milijonih dinarjev):

Saldo v plačilnem prometu z Nemčijo se je znižal od 462 na 461. Z nemškimi čeki se sicer trguje zelo živahno, a se naše terjatve niso dosti znižale. Na računu A, za terjatve pred 15. januarjem, znašajo naše terjatve 21,5 milijonov mark, na računu B, po 16. januarju, pa 4,3 milijona mark.

Le polagoma se tudi znižuje naš saldo proti Italiji. Od zadnjega izkaza je padel od 170,8 na 166.

Aktivni saldo proti Bolgarski se je dvignil od 0,19 na 0,45 milijona dinarjev.

Nasle terjatve proti Turčiji pa so narasle od 1,92 na 2,01 milijona dinarjev.

**Naročajte in širite
„Trgovski list“!**

Nevarnost, da izgubimo še španski trg

Zakaj se zavlačujejo trgovinska pogajanja s Španijo

Pod tem naslovom je objavil »Drvožrčec« nad vse aktualen članek, v katerem med drugim pravi:

Mnogi naši gospodarski ljudje so ozlovoljeni, kakor se pri nas obravnavajo za gospodarstvo najvažnejša in najusodnejša vprašanja in zato se vedno manj zanimajo za našo oficialno gospodarsko politiko. Srečni so, kadar morejo opravljati svoje posle brez pomoči države, ker so izgubili vsako vero v dobro voljo naše »gospodarske politike«. Nezadovoljstvo naših gospodarskih ljudi s to »gospodarsko politiko« se izraža vsak dan bolj jasno, ker daje ta »politika« vedno bolj jasne dokaze, da je država, ki bi morala v prvi vrsti skrbeti za neoviran gospodarski razvoj dežele, dejansko največja ovira za uspešnost našega gospodarstva. Morda bo kdo dejal, da ni krivda na državi, temveč da so krivi nosilci državnega aparata, to je državna uprava. Čeprav je to pravilno, se vendar gospodarskim ljudem ne sme zameriti, če na vse zadnje istovetijo državni aparat z državo, ko se pa vendar ve, da se je pri nas sicer menjalo že nešteto vlad, da pa so ostale razmere vedno ene in iste. Vsaka vlada ima vsaj teoretično možnost, da usmeri svoje delo tako, kakor treba, a če ostanejo vedno vse napake, morajo ljudje misliti, da je v samem aparatu neka bistvena napaka.

Nikdar se ne bi smelo dopustiti, da izgube gospodarski ljudje vero v dobro voljo državnega aparata in vladne gospodarske politike, ker to zaupanje je os naše državne skupnosti in temelj, na katerem so združeni interesi slehernega poedinca z državnimi interesi. Zato je potrebno, da vsi uradi kažejo svojo naklonjenost za gospodarske potrebe ljudstva. Zlo je, kadar morajo gospodarski ljudje konstatirati, da so imeli v poslovnem življenju neuspeh zaradi čisto strankarsko političnih pa tudi osebnih razlogov odločujočih politikov! To mora roditi nezadovoljstvo in nezaupanje do državne uprave.

To je morala v zadnjem času zlasti ugotoviti lesna stroka, ki je najbolj navezana na zvezo z državnim aparatom. V drugih razmerah bi pisali o dogodkih zadnjih dni, ki se ne tičejo samo lesnega gospodarstva, temveč zadevajo tudi nad vse važne državne interese, v mnogo ostrejših besedah. Čeprav ne moremo reči, da bi šlo kar za sabotažo, moramo nekatere stvari, ki se danes dogajajo, vsaj opisati.

Višji interesi mednarodne politike so naši državi diktirali, da se

priključi izvajanju sankcij proti Italiji. O tem ni dvoma! Ko pa se je naša država za sankcije odločila, se je morala zavedati tudi posledic in zato še pred začetkom izvajanja sankcij zahtevati od vesele kompenzacije. Če pa te ne bi bile mogoče, pa sama poskrbeti, da najde nadomestna tržišča za izgubljeni italijanski trg. Ker pa je vse naše lesno gospodarstvo pretežno orientirano na Italijo in zato tudi naše blago prirejeno italijanskim zahtevam, zato ni mogoče, da bi mogli takoj izvažati les v Anglijo, pa čeprav bi nam Anglija dovolila posebne uvozne kontingente. Če bi pa novo produkcijo prirejili angleškemu trgu, bi to pomenilo, da se za vedno odrečemo italijanskega trga, kar pa naša lesna trgovina in industrija nikakor ne more in noče. Zato se v lesnih krogih vse, kar se je v zvezi z angleškim lesnim trgov pisalo, govorilo in obljubovalo, sploh ni moglo smatrati za resno.

Nekaj drugega pa je s španskim trgov. Tu gre za bukovino, ki smo jo že prej izvažali v Španijo. Imamo sicer trg. pogodbo s Španijo, ki pa ne ustreza potrebam našega lesnega izvoza. Jugoslavija bi danes mogla nuditi Španiji večje uvozne kontingente ter s tem tudi za sebe doseči kompenzacije za uvoz lesa. Seveda pa bi se morala začeti trgovinska pogajanja s Španijo takoj! To se pa ni zgodilo in trgovinska pogajanja, ki bi se morala začeti 9. t. m., so bila odložena na 20. t. m. O tej odložitvi pogajanj se v gospodarskih krogih mnogo govori in zlasti se podčrtuje to, da bodo pogajanja v Madridu mesto v Beogradu, kakor je

bilo prvotno določeno. Menda se hoče dati novemu našemu poslaniku v Madridu g. Pelivanoviću prilika, da pokaže, kaj je dosegel za izboljšanje trgovinskih odnosov med obema državama. Vendar pa v tem ne bi smel biti razlog za prenos pogajanj iz Beograda v Madrid.

To odložitev pogajanj pa komentirajo gospodarski ljudje zelo neugodno še iz drugega razloga. Po pravici se namreč boje, da bomo mi začeli pogajanja, ko bo že ves španski lesni uvoz razdeljen med druge države. Dočim smo lani izvozili le 60.000 ton lesa, bo letos naš lesni uvoznik kontingent znižan na 30.000 ton. To je posledica naše nesposobnosti, da bi organizirali španski uvoz v našo državo. Sedaj se more zgoditi, da bodo Španci zahtevali polno kompenzacijo za svoj uvoz. Ves španski uvoz v Jugoslavijo pa je znašal samo 5457 ton v vrednosti 19,8 milijona dinarjev. Na ta način bi mogel pasti naš izvoz v Španijo od 60.000 na 5400 ton! Mesto nadomestila za italijanski trg bi torej izgubili še španski trg!

Pa še eno drugo stvar zamerijo gospodarski ljudje po pravici državni upravi. V gospodarskih krogih se namreč trdi, da se bo skušalo doseči, da bi ves naš izvoz v Španijo pripadel državnim podjetjem. Tako pa država proti zasebnemu gospodarstvu nikakor ne bi smela postopati. Po pravici vidijo gospodarski ljudje v takšnem postopanju nerazpoloženje proti sebi in zato morajo izgubiti zaupanje v državno upravo in v njeno naklonjenost do gospodarstva.

Nemogoč odlok o zdravilih

Protest drogeristov in trgovcev s kozmetičnimi preparati

Z odlokom ministrstva za soc. politiko in narodno zdravje z dne 6. februarja 1936 so bile izdane dopolnitve k že veljavnim »Izpremembam in dopolnitvam pravilnika o zdravilih in zdravilnih specialitetah«.

Po tem odloku bi se morali smatrati skoraj vsi kozmetični preparati kot zdravila, ki se smejo prodajati le v lekarnah! V tem odloku se namreč pravi, da se smatrajo kot kozmetični preparati, ki vsebujejo primesi močnih učinkov vsi preparati, ki so v državni farmakopiji označeni z enim ali dvema križcema, ki vsebujejo

živo srebro, arsen ali svinec v katerikoli količini ter še cela vrsta drugih preparatov, ki bi mogli škodljivo delovati na zdravje. Vsi ti kozmetični preparati bi se kot zdravila smeli prodajati le v lekarnah, v koncesioniranih laboratorijih, v drogerijah na debelo in od magistrov ali doktorjev farmacije kot zastopnikov tujih podjetij.

Praktično bi to pomenilo, da bi se skoraj vsa toaletna sredstva, vsi kozmetični preparati in tudi najbolj navadne stvari za nego telesa smele prodajati le v lekarnah.

Nekaj primerov: Tako je oet-

Josip Lenarčič, 80letnik

V soboto je praznoval na Vrhniki svojo osemdesetletnico Josip Lenarčič, nestor slovenskih industriancev in eden najbolj zaslužnih ter najbolj delavnih slovenskih gospodarskih ljudi. V časih, ko naša inteligenca še ni dosti mislila na gospodarska vprašanja, se je Josip Lenarčič popolnoma posvetil gospodarstvu in temeljito strokovno pripravil tudi na vseh poljih našega gospodarskega življenja pripomoček do napredka. V kmetijstvu, v lesni stroki, v konstruktivnem združništvu, v industriji, v denarstvu, v prometnih vprašanjih, v trgovini, skratka povsod je bila opazljiva iniciativna in uspešna delavnost Lenarčiča. Prav tako pa tudi v vseh gospodarskih stanovskih in strokovnih organizacijah in v prav odlični meri tudi v našem javnem življenju. Posebna zasluga g. Lenarčiča je, da je vedno z odločnostjo in s prepričujočimi argumenti branil interese našega gospodarstva, in to že v časih, ko so politična in strankarska vprašanja imela monopolno stališče v našem javnem življenju.

Josip Lenarčič je v resnici posvetil svoje življenje gospodarskemu napredku svoje domovine ter se s tem svojim delom zapisal neizbrisno na eno najbolj častnih in prvih mest našega gospodarskega življenja. Še nekaj takšnih moč, kakor je vedno bil ljubitelj Josip Lenarčič, in naše gospodarsko stanje bi bilo bistveno lepše. Po dovršeni realki v Ljubljani se je vpisal Josip Lenarčič na dunajsko tehniko, nato pa je preselil na kmetijsko visoko šolo, na kateri je diplomiral l. 1877. Po očetovi smrti je prevzel domače podjetje, ki ga je razširil in utrdil. Že takrat pa je posegel tudi v javno življenje ter skrbel za gospodarski napredek svojega kraja. Ze l. 1879. je bil izvoljen v glavni odbor Kmetijske družbe, kjer je zlasti deloval v konjerejskem odseku kot priznan strokovnjak. Leto kasneje je bil izvoljen v vrhniški občinski odbor, l. 1882. pa je ustanovil posojilnico na Vrhniki. Sploh se je živo zanimal za napredek naših kreditnih zadrug, a prav tako tudi za vnovčevanje kmetijskih pridelkov, za katere je naš kmetovalec prejemal mnogo pre nizke cene. To delo ga je tudi privedlo med ustanovnike Zveze slovenskih zadrug ter do ustanovitve nekaterih drugih zadrug. Kot odličnega gospodarskega človeka je bil l. 1896. izvoljen v zborniški svet naše Zbornice ter postal leta 1903. tudi njen predsednik.

Posebno velike zasluge si je pridobil g. Josip Lenarčič kot eden naših najodličnejših lesnih in gozdnih strokovnjakov, ki je tudi mnogo pripomogel, da je prišlo do ustanovitve enotnega jugoslovanskega gozdarskega združenja. Ko je bila v naši javnosti kritika o agrarni reformi geslo dneva, je bil Josip Lenarčič tisti, ki je s pogumno besedo opozoril na gospodarske slabše posledice nepremišljeno izvajane agrarne reforme.

Dolgo vrsto let je bil Josip Lenarčič tudi deželni poslanec, najprej kot zastopnik trgov in mest, nato pa kot zastopnik Zbornice. Njegovi stvarni govori so vzbujali vedno v deželnem zboru največjo pozornost in njegove argumente je moral upoštevati tudi politični nasprotnik. Z vso potrebno vnetostjo pa je branil Josip Lenarčič interese našega slovenskega gospodarstva tudi v železniškem in industrijskem svetu.

Koliko iniciativnih in koristnih predlogov pa je podal Josip Lenarčič na plenarnih sejah Zbornice! Kljub svoji visoki starosti je še danes Josip Lenarčič med najagilnejšimi člani zborničnega sveta.

En sam delovni dan — to je življenje jubilara Josipa Lenarčiča.

Še o unifikaciji šolskih knjig

Zakon o šolskih knjigah naj se razveljavi!

Do konca l. 1929. bi moral biti po zakonu o šolskih knjigah razpisan natečaj za nove unificirane šolske knjige, v resnici pa je bil razpisan šele 4. februarja 1935. Samo do začetka šolskega leta 1931/32 bi se smele še uporabljati šolske knjige privatnih izdaj, po tem letu pa le izjemoma, dejansko pa se uporabljajo še danes. Že samo to dokazuje, da je morala biti v zakonu o šolskih knjigah težka hiba, da se še do danes ni mogel začeti izvajati. Tem manj je mogoče razumeti razloge, ki bi zahtevali, da bi se več ko šest let mrtvi zakon nakrat začel izvajati. Predno bi se k temu odločili, je pač treba pregledati, če šest let mrtvi zakon še ustreza novim razmeram in kje so tisti vzroki, da so ostale njegove določbe le na papirju. Najmanj, kar se mora zahtevati, je temeljita in vsestranska revizija dejansko že mrtvega zakona.

Kaj določa zakon o šolskih knjigah

Zakon o učnih knjigah za narodne in meščanske šole, učiteljska in srednje šole z dne 27. septembra 1929 določa med drugim:

§ 1. Vse učne knjige, pomožne knjige in učne pripomočke za narodne in meščanske šole, učiteljska in srednje šole izdaja edino država in edino te je dopustno rabiti na teh šolah.

§ 2. Minister za prosveto odloči, ko je zaslúžil glavni prosvetni svet, katerih učnih knjig in učnih pripomočkov je treba za vsak tip šole in predmet in razred v njej, ter predpisuje redno vsako četrto leto natečaj za izdelavo najboljših učnih knjig, pomožne knjige in najboljšega učnega pripomočka.

§ 3. določa, da se mora razglasiti natečaj za šolske knjige najmanj eno leto pred rokom določenim za izročitev rokopisov. V natečaju se morajo točno označiti vse zahteve in tudi velikost nagrad. Glede jezika ni v pogojih nikake navedbe.

§ 4. Pred objavo prvega natečaja razpiše ministrstvo za prosveto za vse šole, razrede in predmete točen in izenačen učni načrt in program, če ju doslej ni. Prav tako predpiše prosvetno ministrstvo tudi izenačeno terminologijo, ki mora veljati za vso kraljevino.

Po § 6. se pošljejo vse knjige oddelku za osnovni pouk ali za srednje šole, ki pošljeta pregledane rokopise s svojo obrazložitvijo komisiji za pregledovanje šolskih knjig. To komisijo odredi, kakor določa § 7., za vsako natečajno leto prosvetni minister. Kako se sestavi ta komisija, določa § 8. Komisija mora v 6 mesecih pregledati rokopise in predlagati, katero delo dobi prvo, drugo, od tretje nagrado.

Po § 11. pridobi država za tako nagrajena dela izdajateljsko pravico za dobo 4 let.

§ 13. pa pravi: »Če bi se spoznalo, da je treba nagrajeno učno knjigo, pomožno knjigo ali učni pripomoček za izvestne šole krajine glede na jezikovne razlike uravnati posebe, poveri minister za prosveto ta posel ali pisatelju učne knjige ali strokovnjaku ali posebnj komisiji.«

§ 14. pravi, da natančneje odredbe o vsem, kar je v zvezi s tem zakonom predpiše prosvetni minister s posebno uredbo.

Po § 15. sme že nagrajena knjiga po 4 letih iznova dobiti nagrado.

Čiča in zato se vsa slovenska javnost, zlasti pa vsa gospodarska, z globokim priznanjem spominja osemdesetletnice Josipa Lenarčiča ter mu kliče z vso iskrenostjo gromki in glasni: Na mnoga leta!

§ 17. Za izdajanje učnih knjig, pomožnih knjig in učnih pripomočkov ustanovi minister za prosveto izdajalnice šolskih knjig.

Posli te izdajalnice so po § 18 zlasti naslednji: razpis licitacij za tisk knjig, pripravljalna dela za izdajanje knjig, izplačevanje nagrad pisateljem, prodajanje knjig in redna voditev denarnih in blagajniških knjig. Natančnejša določila predpiše prosvetni minister v sporazumu s finančnim ministrom s posebno uredbo.

Po § 19. se mora uporabljati dohodek izdajalnice za:

1. podporo drž. šolskemu fondu, iz katerega se dajejo občinam dolgoročna posojila za zidavo šol,

2. za oskrbovanje narodnih šol in srednjih šol z opremo in učili,

3. za znanstvena raziskovanja, izdajanje znanstvenih in poljudnih knjig ter za kulturne zveze s tujino.

Prvi natečaj se mora, kakor pravi § 20. razpisati do konca meseca decembra 1929.

Do začetka šolskega leta 1931/32 se smejo uporabljati še stare šolske knjige, po tem roku pa samo one šolske knjige privatne izdaje, ki so bile od ministrstva posebej odobrene, če in dokler še ne bo za poedine predmete učnih knjig državne izdaje.

Ali pa je sploh mogoče računati z večjimi dohodki izdajalnice, če pa bo plačevala naravnost knežje honorarje in nagrade. Tako so določene nagrade za antologijo narodne poezije (za kar bodo potrebne samo škarje) tri nagrade po 50.000, 20.000 in 10.000 Din. Po štirih letih pa se izplačajo lahko iste nagrade še enkrat. Za zgodovino jugoslovanske književnosti so določene clo nagrade v skupnem znesku 125.000 Din. Kako naj bodo potem knjige cenene, če naj ima izdajalnica še dohodke, ki bi dovoljevali posojila za zidavo šol! Prebivalstvo mora vse to občutiti le kot nov davek, ki bo vsem revnejšim otrokom zaprl vstop v šole!

Tisk šolskih knjig se oddaja z licitacijo in v tem naj bi bilo jamstvo, da se bo tisk knjig oddajal pravilno. Toda izkušnje, ki jih je doživel poslovni svet, govore baš nasprotno. O tem sploh ni treba izgubljati besed!

Ali ni bolj enostavno, da država samo nadzira vsebino knjig, da mora glavni prosvetni svet odobriti vsako učno knjigo, za tisk in izdajo teh knjig pa skrb zasebni podjetniki in njih medsebojna konkurenca preprečuje previsoke cene za knjige! Kaj je treba, da država prevzema pridobitne posle, ki jih drugi opravijo bolje brez nje?

Ni resnega razloga za unifikacijo šolskih knjig in javnost mora dobiti vtis, da je vsa ta unifikacija ustvarjena samo zato, da bi nekateri prišli do onih knežjih nagrad in pa do honorarjev, ki jih določa točka 3. § 19. zakona o šolskih knjigah.

Zaradi teh čisto osebnih interesov pa naj plačujejo davek starši, naj trpi pouk, naj doživijo tiskarjari, knjigoveži in knjigarnarji nove izgube? Ali je res mogoče teko neopredarno postopati?

Zato pa ponavljamo: zakon o šolskih knjigah naj se ukine, natečaj za šolske knjige pa razveljavi!

1. Zakon o šolskih knjigah je starejšega datuma kot zakon o narodnih šolah, ki pa ima določbe, katere nasprotujejo bistvu unifikacije, kakor jo določa in uvaža zakon o šolskih knjigah. Ker mlajši zakon odpravlja starejšega, v kolikor mu je nasproten, je sploh vprašanje, če zakon o šolskih knjigah še velja.

2. Zakon o šolskih knjigah določa natečaj za šolske knjige na podlagi izenačenih učnih načrtov za vse šole. Učni načrti pa še danes niso izenačeni in zato tudi niso dani pogoji za razpis natečaja.

3. Natečaj določa celo vrsto novih knjig za predmete, za katere se niso uporabljale in so nepotrebne. Monopol šolskih knjig bi zato študij zelo podražil.

4. Monopolizacija šolskih knjig nasprotuje načelu domorodnosti in koncentracije, kar predpisuje § 44. zakona o narodnih šolah. Torej novo nasprotje z novejšim zakonom.

Ze samo ti argumenti so tako tehtni, da zahtevajo ukinitve zakona o šolskih knjigah. So pa še drugi in enako tehtni razlogi, ki zahtevajo odpravo tega zakona. Tako določa zakon o šolskih knjigah, da se mora dohodek izdajalnice uporabljati za posojila za zidavo šol, za nabavo risb, za izdajanje znanstvenih in poljudnih del ter za stike s tujino. Ni naša krivda, če je danes v vseh

Zakaj ne ustreza ta zakon?

Pokrajina velikansko nezaupanje proti vsem takšnim centralističnim fondom, ker so se ti dosedaj redno silno enostransko uporabljali. Če bi obveljalo besedilo zakona, potem je naša javnost prepričana, da od teh dohodkov Slovenija ne bi videla niti pare. Zato naša javnost zahteva, da se mora že v zakonu določiti, da se dohodki izdajalnice uporabljajo za potrebe posameznih banovin v razmerju z dohodki, ki jih je imela izdajalnica od prodaje knjig v posameznih banovinah.

Ali pa je sploh mogoče računati z večjimi dohodki izdajalnice, če pa bo plačevala naravnost knežje honorarje in nagrade. Tako so določene nagrade za antologijo narodne poezije (za kar bodo potrebne samo škarje) tri nagrade po 50.000, 20.000 in 10.000 Din. Po štirih letih pa se izplačajo lahko iste nagrade še enkrat. Za zgodovino jugoslovanske književnosti so določene clo nagrade v skupnem znesku 125.000 Din. Kako naj bodo potem knjige cenene, če naj ima izdajalnica še dohodke, ki bi dovoljevali posojila za zidavo šol! Prebivalstvo mora vse to občutiti le kot nov davek, ki bo vsem revnejšim otrokom zaprl vstop v šole!

Tisk šolskih knjig se oddaja z licitacijo in v tem naj bi bilo jamstvo, da se bo tisk knjig oddajal pravilno. Toda izkušnje, ki jih je doživel poslovni svet, govore baš nasprotno. O tem sploh ni treba izgubljati besed!

Ali ni bolj enostavno, da država samo nadzira vsebino knjig, da mora glavni prosvetni svet odobriti vsako učno knjigo, za tisk in izdajo teh knjig pa skrb zasebni podjetniki in njih medsebojna konkurenca preprečuje previsoke cene za knjige! Kaj je treba, da država prevzema pridobitne posle, ki jih drugi opravijo bolje brez nje?

Ni resnega razloga za unifikacijo šolskih knjig in javnost mora dobiti vtis, da je vsa ta unifikacija ustvarjena samo zato, da bi nekateri prišli do onih knežjih nagrad in pa do honorarjev, ki jih določa točka 3. § 19. zakona o šolskih knjigah.

Zaradi teh čisto osebnih interesov pa naj plačujejo davek starši, naj trpi pouk, naj doživijo tiskarjari, knjigoveži in knjigarnarji nove izgube? Ali je res mogoče teko neopredarno postopati?

Zato pa ponavljamo: zakon o šolskih knjigah naj se ukine, natečaj za šolske knjige pa razveljavi!

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 3. marca 1936 od 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica štev. 8, pritrilje, levo.

Politične vesti

Avstrijski listi pišejo zelo ugodno o sestanku dr. Hodže z dr. Stojadinovićem ter naglašajo, da se je Nemčija silno trudila, da z raznimi intrigami prepreči uspeh sestanka, kar se ji pa ni posrečilo.

Beograjska posvetovanja dr. Hodže pa mnogo komentirajo tudi madjarski listi, ki poudarjajo, da se Madjarska ne more priključiti načrtu dr. Hodže, ker je vse Podonavje odvisno od Nemčije. Višek agrarnih proizvodov Podonavja more sprejeti samo Nemčija, zato je vsaka gospodarska organizacija Podonavja brez Nemčije nemogoča.

Poljski zunanji minister Beck in najbrže še drugi poljski politiki pridejo marca meseca v Budapešto, kjer bodo imeli važne politične razgovore. Govori se pa tudi, da pride Beck v Beograd in da bo šel v Budapešto poljski ministrski predsednik.

Bolgarski ministrski predsednik Kjuzevanov je izjavil glede vstopa Bolgarske v Balkansko zvezo, da so bili že svoječasnno jasno povedani razlogi, zaradi katerih Bolgarska ne more vstopiti v to zvezo, radi česar mu jih tudi ni treba sedaj ponavljati. Pač pa dela Bolgarska za utrditev miru na Balkanu in v Evropi ter je zvesta idealom Zveze narodov.

Po francoskih vesteh je verjetno, da pride v Beograd tudi avstrijski kancelar dr. Šušnik.

Pogajanja med Italijo in Nemčijo se uspešno nadaljujejo. Italija bi ustregla Nemčiji glede locarnske sporazuma, Nemčija pa bi obljubila Italiji, da ne bo več ogražala avstrijske neodvisnosti. Na tej podlagi bi se nato skušala ustvariti zveza Italije, Nemčije, Avstrije, Madjarske in Poljske. Ta zveza naj bi bila protutež francosko-ruskemu paktu.

Nemška vlada je izdala uradno objavo, da smatra francosko-ruski pakt, ker bi ta dopuščal vojaško pomoč ene državi drugi tudi v primeru, če Zveza narodov ne pomoči ne bi priporočila, za kršitev locarnske pogodbe.

Francoska vlada je vprašala italijansko vlado, kakšno stališče bi ona zavzela v bodoče glede locarnske pogodbe. Kakor poročajo angleški listi, je Mussolini odklonil francosko stališče.

Bivši francoski komunistični poslanec Doriot je v debati o ratifikaciji rusko-francoskega pakta nad vse ostro govoril proti temu paktu in zlasti naglašal, da ne sme Francija pozabiti, da mora skleniti ta pakt z dvema pogodbenikoma: s sovjetsko vlado in s kominternom. Vlada bo morda pakt tudi lojalno izpolnjevala, ne pa kominternu, ki bo pakt samo izkoristila za propagando svetovne revolucije.

Ministrski predsednik Sarraut je sklical francoski sredozemski odbor k izredni seji, ki so se je udeležili tudi generalna rezidentu v Tunisu in Maroku, generalni guverner Alžirja ter zastopnik vrhovnega komisarja v Siriji. Na seji so razpravljali predvsem o rastoči agitaciji domačinov proti belcem, ki se je zlasti poostriila po izbruhu etiopske vojne. Francoska vlada bo zato izdala energične ukrepe proti tej agitaciji.

Odbor osemnajstotice, ki naj sklepa o razširjenju sankcij proti Italiji na premog, petrolej, bencin, železo in jeklo, je sklican na dan 2. marca.

Italija bo baje demobilizirala del vojske, ker so stroški za vzdrževanje sedaj vpoklicanih letnikov tako narasli, da jih italijansko gospodarstvo več ne zmaga. Zunanji povod za ta ukrep italijanske vlade pa bi bil v tem, ker se ni bati petrolejskih sankcij, ker je prišlo do sporazuma med Nemčijo in Italijo in ker se je tudi na etiopskem bojišču zboljšal položaj za Italijo.

Iz Adis Abebe se poroča, da se je etiopski vojski po hudih bojih posrečilo, da je zopet usvojila nekatere položaje, ki jih je izgubila v prejšnjih bitkah. V Tembienskem gorovju se trudijo čete rasa Sejuma in rasa Kase, da bi presekali italijanskim četam zvezo z zaledjem.

Po angleških vesteh je dosegel na severnem bojišču ras Imru velik uspeh. S svojimi vojniki je presenetil večji oddelek Italijanov, uničil 30 tenkov in velike zaloge municije. Italijani so v boju izgubili baje 800 ljudi.

Med švicarsko in nemško vlado je prišlo do ostrega konflikta, ker je švicarski zvezni svet prepovedal narodno socialistične organizacije v Švici. Značilno je, da so bili za to prepoved tudi švicarski desničarji. Sedaj je Nemčija prepovedala vse švicarske organizacije v Nemčiji in tudi vse kulturne in dobrodelne.

Denarstvo

Novi devizni predpisi

Na predlog Narodne banke in na osnovi čl. 9. pogodbe med državo in Narodno banko za izvršitev zaloga o denarju kraljevine Jugoslavije z dne 11. maja 1931 in čl. 11. pravilnika za ureditve prometa z devizami in valutami, je finančni minister odredil:

1. da se morajo vse vloge in terjatve v tuji valuti izpremeniti v vloge in terjatve v dinarjih po uradnem tečaju z dodatkom uradne premije, in sicer tako na vložne knjižice kakor na tekoče račune;

2. da se od te pretvoritve izvzamejo finančne terjatve inozemcev. V spornih primerih odloči o tem, kateri zneski se imajo smatrati za finančne terjatve inozemcev, Narodna banka sporazumno s finančnim ministrom;

3. da se pri pretvoritvi izvzamejo tudi vloge naših izseljencev, ne glede na njihovo bivališče. V spornih primerih, kdo se ima smatrati za izseljenca, odloči ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje. Vloge na donosila se smatrajo kot izseljenške vloge;

4. da morajo vsi denarni zavodi ponuditi svoje zaloge deviz Narodni banki po uradnem tečaju in premiji, in sicer takoj po razglasitvi tega odloka;

5. Narodna banka se pooblašča, da izdaja po potrebi navodila in pojasnila o izvrševanju tega odloka.

Položaj na beograjski borzi

slika »Privredni Pregled« takole: Dne 26. t. m. se začne podpisovanje novih blagajniških zapiskov. Izdala se bo prva tranša v višini 200 milijonov Din, ki jo bodo v celoti prevzele banke, odnosno v njih naložile vedno pripravljeno gotovino. Ti prvi boni so tromesečni in se obrestujejo po 5% (ker se morejo dobiti po tečaju 97 in se obrestujejo po 4%). Na širše občinstvo se pri izdaji bonov enkrat ne misli. Sicer bi bilo malo več propagande.

Pred izdajo teh bonov so vsi tečajni vrednostnih papirjev čvrsti. Borzijanci računajo s tem, da bodo tečajni državnih papirjev še bolj narasli. Več denarja bo na trgu, ker bo država plačala dobavitelje.

Zanimivo je, da je razpoloženje na efektivni borzi odlično. Borzijanci so začeli celo špekulirati. Drž. hip. banka kupuje po malem, največ vojne škode, za naložbo svojih

kapitalov. Zanimivo je tudi to, da je bilo tudi dosti ponudb, a da je ostala cena vseeno čvrsta.

Vse devize popuščajo, ker se ravna po Londonu, ki ga daje Narodna banka po 251:50. Tečaj funta je sedaj na tej višini, dočim je bil pred intervencijo Narodne banke na 257 Din. Samo zlato ima na trgu še vedno čvrsto ceno.

Na vidiku je večja ponudba deviz od izvoza. Pričakujejo se velike izpremembe v deviznem režimu v korist izvoznikov, ki so zahtevali, da se jim olajša izvoz v Anglijo in druge neklirinske dežele, ki nam dajejo devize in s katerimi imamo pasivno trgovinsko bilanco. Preje se je od izvoznika zahtevalo, da morajo prodati Narodni banki po nižjem tečaju (uradnem primu) tudi 80% prejetih deviz. Sedaj se zahteva, da morajo odstopiti Narodni banki 50% deviz, po najnovejši določbi pa jim ne bo

treba odstopiti Narodni banki več ko ene tretjine deviz. Dve tretjini od izvoza prejetih deviz bosta ostali izvoznikom v prosto razpolaganje. To je znatna pridobitev in tudi v korist naših proizvajalcev, ker se jim bodo plačale boljše cene. Izvozniki bodo s tem vsekakor zadovoljni. Dosežen pa bo tudi večji priliv zdravih deviz, ker se bo sedaj izvoz gotovo povečal.

Adalbert pl. Šostarić-Pisačić, gen. ravatelj Stedionice Savske banovine je umrl v starosti 65 let v Zagrebu. Bil je eden ustanoviteljev Zveze hranilnic Jugoslavije ter si je pridobil za hrvatsko denarništvo velikih zaslug. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Zlata podloga Poljske banke je znašala dne 21. januarja 444,7 milijona zlotov ali 41,26% obtoka bankovcev.

V pariskih finančnih krogih se računa s tem, da bo Francoska banka ponovno znižala obrestno mero in da bo ta znašala le 3%.

Samopomoč hrvatskih kmetov

Kmetje določajo sami ceno živini

Cisto presnetila je naša javnost vest, da so začeli na Hrvatskem prodajati kmetje živino po čisto določenih cenah, ki so jih predpisali posebni vaški odbori. Posledica tega je bila, da je cena živini na vseh sejnih znatno narasla, ponekod tudi za več ko en dinar za kg žive teže. Mesarji v mnogih krajih sploh niso mogli dobiti živine po ceni, ki bi jim še ustrezala, a tudi tuji trgovci so odšli s sejmov, ne da bi kupili živino. Kmetu se je pokazal vpliv tega kmetijskega gibanja za zboljšanje cene živini tudi v Zagrebu in na zadnjem tedenskem sejmu se je dvignila cena živini za 30—50 par in voli so se prodajali po 350 do 550 Din za kg žive teže. Mesarji so spoznali, da se morajo dogovoriti s kmetovalci ali pa bodo brez živine. Toda kdo predstavlja novo kmetijsko gibanje?

Tudi to vprašanje je bilo kmalu pojasnjeno. Vso akcijo za dvig cene živine vodi »Seljačka sloga«, in sicer z odobravanjem vodstva Hrvatske seljačke stranke. Geslo te nove Seljačke sloge je, da so dosedaj določali ceno živini trgovci in prekupčevalci, sedaj pa jo morajo kmetovalci sami. Da se ta cilj doseže, je izdala Seljačka sloga na vse hrvatske kmete stroga navodila, po katerih se mora ravnati vsak kmet ali pa bo v nasprotju z vso vasjo. Ta navodila se v glavnem glase:

1. Od 15. februarja dalje naj pošlje vsak kmetovalec čim manj

živine na trg. Kmetu, ki potrebuje denar, naj pomaga vsa vas. (Ponudba treba torej predvsem znižati!)

2. Goveji živini določa ceno v vsaki vasi posebno kmetško sejmsko poverjenstvo, ki se sestane tik pred sejmom. Vsak kmetovalec je zavezan, da prodaja le po teh cenah.

3. Živina se mora prodajati po teži. Poverjenstvo kategorizira živino, določi ceno in teh se mora kmet držati.

4. Trgovce na sejmu je treba dobro opazovati. Ko poverjenik določi — najboljše opoldne — morajo vsi kmetje z živino oditi s sejma, pa čeprav ne bi prodali niti enega repa.

5. Kmetom, ki so v stiski, mora pomagati vsa njih vas.

Seljačka sloga je dosedaj dobro organizirana le v severno-zapadni Hrvatski in tu je tudi njen uspeh zelo velik. Na vseh sejnih je cena živine znatno narasla. Posledica tega mora biti, da se bo cena mesa zelo dvignila, kar zagrebški mesarji tudi napovedujejo. Drugo vprašanje pa je, če bo moglo prebivalstvo, čigar kupna moč je tako silno padla, te nove cene tudi plačevati. Kljub temu pa akcija hrvatskih kmetov ne daje razloga za razburjenje, ker je pač višina dosegljivih cen za živino omejena. Cena naše živine je odvisna od cene na svetovnem trgu, ker domači trg sploh ne more konзумirati vse živine. Seveda pa treba

od svetovne cene odšteti še prevozne in druge stroške, upoštevati pri ceni slabšo kvaliteto naše povprečne živine ko tudi konkurenca, ki vlada na svetovnih trgih.

Če bodo torej kmetje složni, kar pa tudi še ni gotovo, je torej računati z rahlim dvigom cen za živino in položaj kmeta se bo zaradi tega nekoliko gotovo dvignil. Ali

Sestanek lesnega odseka

V soboto dopoldne je bil v Trgovskem domu sestanek lesnega odseka pri Zvezi trgovskih združenj. Sestanek je bil zelo dobro obiskan, zanimanje zborovalcev ves čas živahno.

Sestanek je otvoril in vodil predsednik Škrbec, ki je najprej poročal o velikem zborovanju zastopnikov lesnega gospodarstva v Ljubljani. Pri tem je podal nekatere težke ugotovitve, od katerih je pač najtežja ta, da naše lesno gospodarstvo kljub sedanjemu obupni krizi ni našlo na odločilnih mestih nobenega razumevanja. Z njemu lastno odkritosrčnostjo pa je tudi podčrtal nekatera druga dejstva, ki so jih morali naši gospodarski ljudje konstatirati tako ob samem shodu ko tudi še po shodu. Njegovo poročilo je bilo sprejeto z velikim odobravanjem. V debati so nato posamezni zborovalci naveli svoje konstatacije in svoja opazovanja.

Nato je bilo sklenjeno, da bo prihodnji sestanek odseka, ki se smatra kot občni zbor, dne 22. marca v Celju. Na tem sestanku se bo tudi obširno razpravljalo o položaju našega lesnega gospodarstva in zlasti še našega lesnega izvoza.

Zelo živahna debata se je razvila zaradi tečaja, po katerem plačuje Narodna banka terjatve izvoznikov. Soglasno in z vsem podarkom se je zahtevalo, da se lesni izvozniki že enkrat oproste tega skrajno krivičnega davka in da plačuje Narodna banka devize izvoznikom v polnem znesku.

Mnogo upravičenega ogorčenja so vzbudila odkritja, da morejo nekatera podjetja, ki pa niso ne v Sloveniji, ne v Liki in ne v Gor-

bodo plačali račun za ta dvig cen le konzumenti ali pa ga bodo plačali tudi mesarji, je odvisno od ukrepov oblasti. Zaenkrat pa o tem še ni bilo povedano nič.

Toliko v informacijo naši javnosti, ker so se tudi v Sloveniji širile razne in tudi močno pretirane veste o akciji hrvatskih kmetov.

skem Kotaru, še vedno izvažati les v Italijo.

Sklenjeno je bilo nadalje, da se priredi v binkoštnih praznikih veliko zborovanje vseh jugoslovanskih lesnih interesentov na Sušaku. Zlasti se bo na tem zborovanju zahtevalo znižanje lučkih tarif in pa čimprej zgraditev avtomobilske ceste iz Ljubljane na Sušak.

Predsednik Škrbec je nato priporočil vsem lesnim trgovcem, da se naroče na »Trgovski list«, ki z vso doslednostjo in odločnostjo brani interese slovenske lesne trgovine.

S priznanjem se je nato spominjal predsednik Škrbec dela tajnika Kaiserja, ki je od leta 1931 dalje neprestano brezplačno opravljal posle odsekovega tajnika.

Ko je priporočil predsednik Škrbec vsem članom, da pristopijo v Trgovsko bolniško blagajno, je zaključil sestanek ter se zahvalil zborovalcem za njih lepo udeležbo.

Zahteve sarajevskih trgovcev

Sarajevski trgovci so imeli v nedeljo veliko zborovanje, na katerem so soglasno sklenili resolucijo, v kateri zahtevajo:

Vse nabavljalne zadrage in konzumi se morajo prav tako obdačiti ko samostojne trgovine. Prav tako se morajo obdačiti tudi vse prodajalne industrijskih podjetij. Že v novem finančnem zakonu se naj to izvede. Vse prodajalne industrijskih podjetij morajo imeti posebno dovoljenje za izvajanje obrta, kakor to predpisuje § 4. obrtnega zakona.

Zahtevajo nadalje, da se že enkrat reši vprašanje kmečkih dolgov in da se nudi pomoč tudi trgovcem, ki so zašli brez svoje krivde v težkoče.

Dolžnost obveznega izdajanja kolkovanih računov naj se odpravi!

Nujno zahtevajo, da se novelira sedanji obrtni zakon.

Končno so zahtevali, da zniža Poštna hranilnica svoje pristojbine.

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

Ze v 24 urah

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

Kako morajo biti spisane ponudbe za službo

(Nadaljevanje.)

»Povejte, kaj znate!«
»Tisk«, 8. X. 1935.

P. n.!

Ako strojepiska hitro piše, to še ni dovolj. Tudi misliti in razumeti mora hitro. In stoprav takrat, kadar bo razen tega še hitro delala, bo dobra uradnica, katere delo bo koristilo podjetju.

Iz marsikaterih ponudb, ki jo prejmete, boste lahko posneli dobro, morda najboljše voljo za delo. Toda to ne zadostuje!

Uradnica, ki jo potrebujete, naj ne bo učenka. Vi jo nimate časa učiti. Vaše podjetje mora napredovati. Uradnica mora točno vedeti, kaj in kako, ter se v poslovanje hitro uživati.

Ne bom Vas nadlegovala s podatki. Zagotavljam Vas le, da sem prepričana o svojih sposobnostih, da se težavnih nalog in dela ne bojim ter upam, da bom ugodila Vašim zahtevam, ako me pokličete. V tem primeru Vam predložim tudi vse potrebne osebne podatke, svoja spričevala in navedene reference.

Upam na rešitev, ki bo zadovoljila obe strani, in Vas

odlično spoštujem
Elza Petrić
Celje
Razlagova ulica št. 9.

Naleteli smo na prvo ponudbo knjigovodje. Stane Erbar se je potrudil. To se takoj opazi na njegovi ponudbi:

Stane Erbar
Novo mesto
Glavni trg 6

Vaše blagorodje!

Z ozirom na razpis si usojam Vas vljudno zaprositi, da mi poverite mesto knjigovodje

v Vašem podjetju, ter navajam v informacijo: Star sem 44 let, oženjen, imam trgovsko predizobrazbo, ter nad 20letno prakso v bančnem, industrijskem in trgovskem poslovanju. Bil sem več let glavni knjigovodja velike tekstilne industrije in vodja komercialne pisarne tovarne lakov. Obvladam perfektno slovenski, hrvaški in nemški jezik, ter v istih spretno in gladko diktiram trgovsko korespondenco, ali pa jo sam izvršim na stroju. Deloma obvladam francoski, češki in italijanski jezik. Sem popolnoma samostojen knjigovodja bilancni raznih sistemov, praktičen organizator, poznavalec davčnih poslov, tarifnih in carinskih zadev, samostojnih sodnih postopkov, obveščanja z oblastmi in strankami, vešč sestavljanja dobrih pogodb. Kratko: zmožen sem stroki primerno organizirati in vzorno voditi trgovsko pisarno tudi velikega obsega.

Imam dobro vedenje in siguren nastop ter neomadeževano preteklost, vsled katere sem povsod užival neomejeno zaupanje.

Reference uglednih osebnosti iz gospodarskih krogov navajam v prilogi.

Vsled brezposelnosti pristane na minimalne pogoje. Nastopim lahko takoj.

Veseli bi me, ako bi se pri izbiri odločili za mene in prijetna mi bo dolžnost, izkazati se vrednega Vašega zaupanja.

Z odličnim spoštovanjem:

Stane Erbar.

Erbar se je hotel s ponudbo pokazati samostojnega. Toda tudi njegova ponudba ni izven okvira

Novo mesto, 10. okt. 1935.

šablone. Preveč govori o svoji osebi, a premalo o svojih sposobnostih. Ponudbi nedostaja element prepričevalnosti. V nastopni obliki bi bila njegova ponudba bolj prepričevalna:

Novo mesto, 9. X. 1935.

»Povejte, kaj znate!«

»Tisk«, 8. X. 1935.

Ugledno podjetje!

Knjigovodja mora biti dober računar!

Ne sme pa biti birokrat. Številke njegovega knjigovodstva naj ne bodo samim sebi namen. Živeti morajo in napredovati s podjetjem vred. Knjigovodstvo mora biti podjetju krnilo, ne pa njegov balast. Vse to pa je zmeraj odvisno od knjigovodje.

Knjigovodja mora biti elastičen poslovni človek. Njegovo knjigovodstvo in njegova administracija morata varovati podjetje, da ne zabrede. Nuditi morata enostaven in jasen pregled ne le njemu, knjigovodji, marveč tudi šefom podjetja. Le takrat, kadar sta knjigovodstvo in administracija tako organizirani, je mogoče spremeniti kurz, dokler še ni prepozno.

Zavedam se, da knjigovodja ni navaden uradnik. Njegova naloga je težavnejša, a odgovornost večja. Zato se vsakega dela lotim z največjo vestnostjo in neogibno poprednjo pripravo. S tem je možnost neuspeha zmanjšana na minimum. Skušnje, ki sem jih dosegel v praksi, me varujejo pred zmoto.

Ako si želite človeka, ki bo Vaša desna roka in bo Vaše interese čuval kot svoje, me akceptirajte. Vse moje delo in vse moje obilne skušnje bom uporabil v prid in uspeh Vašega podjetja. Prepričan sem, da Vam je pošten in sposoben sodelavec dobrodošel, ter verujem, da boste na mojo ponudbo pozitivno odgovorili.

Kot bodočega principala Vas spoštuje vdani

Stane Erbar

Novo mesto

Glavni trg 16.

Dr. Hodža v Beogradu

V soboto je prišel v Beograd v spremstvu šefa čsl. tiskovnega urada Šmoranca ter tajnika zun. ministrstva dr. Černija dr. Milan Hodža, ministrski predsednik Češkoslovaške. Na kolodvoru je bila postavljena častna četa, dr. Hodža pa je kot prvi pozdravil ministrski predsednik in zun. minister dr. Stojadinović. Sprejem je bil nad vse prisrčen, obenem pa tudi slovesen.

Takoj po prihodu v Beograd je odšel dr. Hodža na dvor, nato pa je imel več razgovorov z min. predsednikom dr. Stojadinovićem. Ti razgovori so bili ponovno prekinjeni radi raznih obiskov, tekom katerih je stopil dr. Hodža v stik s skoraj vsemi vodilnimi osebnostmi Beograda.

V nedeljo so bili glavni razgovori dr. Hodže z dr. Stojadinovićem zaključeni in nato je prečital dr. Hodža novinarjem kominike o uspehu razgovorov. Kominike poudarja, da sta oba ministrska predsednika in zun. ministra ugotovila popolno istovetnost pogledov na vsa aktualna politična vprašanja. Nadalje se ugotavlja, da sta obe državi kot članici Male antante vedno dokazali svoje razumevanje za gospodarsko sodelovanje Podonavja. Ta stremeljenja bosta

obe državi še podpirali. Nikdar pa ni bilo delovanje Male antante naprejeno proti kateri drugi državi. V kominikeju se končno poudarja, da računa Mala antanta na pomoč velesil tako srednje ko zapadne Evrope, da pride do gospodarskega sodelovanja podonavskih držav.

V razgovoru z novinarji je dr. Hodža še omenil, da se bodo nadaljevali razgovori v Pragi, kjer bodo razpravljali eksperti vseh treh držav M. A. o načrtu gospodarskega sporazuma, ki naj bi se najprej izvedel med državami M. A. Najprej pride na vrsto že izdelan konkreten predlog glede plasiranja žitnih viškov.

Na banketu v Gardnem domu sta oba predsednika vlad v svojih zdravicah še podkrepila ta osnovna načela zunanje politike obeh držav.

V ponedeljek opoldne se je odpeljal dr. Hodža iz Beograda in se odpravil v Novi Sad in razne kraje Bačke, ki jih je pred vojno zastopal v budimpeštanskem parlamentu.

Potovanje dr. Hodže v Beograd je znova potrdilo, da veže Jugoslavijo in Češkoslovaško nerazdružljivo prijateljstvo, ki je vse posvečeno ideji miru.

likih kapitalistov, ki se boje, da bodo šle socialne koncesije predaleč in ogražale razvoj ali celo obstanek kapitalističnega sistema zbog socialističnega in komunističnega vpliva. Moč te skupine ni v številu volilcev, marveč v denarnem podpiranju propagande zoper vlado.

Druga skupina zunaj obeh glavnih strank, a pristašina novega reda in njegovih načel, je delavstvo. Toda delavstvo ni složno med seboj. Nasproti si stojita stara konzervativna American Federation of Labour pod vodstvom g. Greena, ki zastopa predvsem interese izučnega delavstva in se opira na strokovne organizacije, pa združeni rudniški delavci pod predstvom g. Lewisa, ki zastopajo interese neizučnega delavstva in ki zagovarjajo organizacijo delavstva po kompanijah ali industrijske unije. Možno je, da bodo ti poslednji skušali dobiti kontrolo nad A. F. L., ako se jim to ne posreči, pa bodo ustanovili lastno zvezo. Zaradi razcepljenosti delavstva ima novi odbor za urejanje delovnih vprašanj velike težave in je razglasil, da bo ime-

noval za vsak primer krajeven razsojevalni odbor ter sam nastopal le v primerih apelacije.

Podjetniki se boje prevelikega vpliva unionističnih vodij, pa tudi tega, da bi nove kolektivne pogodbe povečale možnost stavk. Poročilo »Fonda 20. stoletja« poudarja, da predpostavljajo kolektivne pogodbe močne delavske organizacije pod zmožnim vodstvom in da takega gibanja v Ameriki ni. Za to je potrebno še nekaj časa vzgoje in do tedaj to gibanje ne sme imeti političnega vpliva.

Velik pa je v državi pomen pravnih vprašanj. Najvišje sodišče je že ponovno razveljavilo Rooseveltove uredbe kot neustavne. Mogoče bo moral predsednik iti v nove volitve z geslom izpremembe ustave. Za to pa potrebuje dvetretjinsko večino v zvezni zbornici in v senatu in tričetrtinsko v 48 državah.

Delovni odbor v Washingtonu namerava izgraditi sistem socialnega zavarovanja, zlasti tudi za primer nezaposlenosti, kar bo zahtevalo precej denarja. Vprašanje je tudi pri tem, kaj bo reklo vrhovno sodišče.

viti notranjemu ministru ustanovitve demokratične stranke.

Beograjski trgovci so se začeli v večji meri zanimati za gradbeni material, ker računajo, da se bo gradbena delavnost povečala, in sicer tako državna (javna dela) kot tudi zasebna.

Nasprotno pa so izgledi za oživljenje gradbene delavnosti v Sloveniji silno majhni ter se je bati, da bo letošnja gradbena sezona ena najbolj mrtvih. Tudi glede javnih del si ne obeta Slovenija mnogo.

Tvornica elektrod na Dobravi pri Jesenicah, ki je last Kranjske industrijske družbe, je zaradi pomanjkanja naročil omejila svoje obratovanje.

V Sarajevu se je v zadnjem času začela naglo širiti gripa.

Vsi obrtniki v Pirotu so za tri dni zaprli svoje delavnice v protest proti nelojalni konkurenci prodajalnic industrijskih podjetij.

O velikih povodnih poročajo iz vzhodnih in južnih pokrajin. Reke Bosna, Una, Morava in Ibar so prestopile bregove. Železniški promet med Beogradom in Skopljem je pretrgan.

Polkovnik Velčev in major Stančev sta bila od vojnega sodišča obsojena na smrt na vešalih, ker da sta organizirala v vojski prevrat, da bi se nasilno vrgla vlada Toševa. Več drugih oficirjev je bilo obsojenih na večletno roko, general Zajmov in nekateri drugi oficirji pa so bili zaradi pomanjkanja dokazov oproščeni. Razsodba je napravila v Sofiji silen vtis in oblasti so izdale obsežne varnostne odredbe, da ne bo narušen mir. Obsojenci so sprejeli obsodbo z vso hladnokrvnostjo. Kakšne posledice more imeti obsodba Velčeva, zaenkrat še ni mogoče reči.

Iz Bukarešte demantirajo vest, da bi se med Romunijo in Rusijo ustanovila svobodna mejna cona.

Konservativni list »Morning Post« se zavzema v članku, ki je vzbudil v angleški javnosti številne komentarje, za razdelitev Etiopije. Pri tem naj bi se upoštevali angleški interesi ob izviru Nila ter pašniške pravice ob meji Kenije.

Propagandni minister dr. Göbels je podvrgel ves katoliški tisk brez izjeme predhodni cenzuri. Tudi pastirska pisma škofov morajo biti predložena cenzuri v odobritev.

Novi španski parlamentarni odbor je imel svojo prvo sejo in sklenil, da se morajo vsi politični kaznjenci brezpogojno izpustiti na svobodo. S tem bo oproščenih okoli 30.000 ljudi.

Nemiri na Španskem se še niso končali in je bilo v bojih med levicami in desničarji zopet več ljudi ubitih.

Španski veleposlanik pri Vatikanu je demisioniral, ker bo nova vlada najbrže odpravila veleposlanstvo pri Vatikanu.

Angleški parlament je sprejel zakonski načrt, po katerem se vse angleške tvornice sladkorja združijo v enotno korporacijo britanske sladkorne industrije.

Poljska vlada je izdala naredbo, po kateri se more avtomobilskim tvornicam za dobo desetih let davka na poslovni promet popolnoma ali delno odpustiti.

Radio Ljubljana

Sreda, dne 26. febr. 12.00: Saint-Saens: Simfonija v c-molu za orkester, orgle in 2 klavirja (plošče) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Operni zbori (plošče) — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: Otroške pesmi (poje Mladinski oktet iz Trbovelj) — 18.20: Zvitorepka preslepi visoko sodnjo, zvočna slika (člani Nar. gled.) — 18.40: Nevarnost slabe orientacije (Delkin Oskar) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura — 20.00: Koncert mladinskega okteta iz Trbovelj (vodi Šuligoj) — 20.45: Orgelski koncert, igra Blaž Arnič — 21.15: Koncert radijskega orkestra — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Potovanje od zapada proti vzhodu, izvaja radijski orkester.

Četrtek, dne 27. febr. 12.00: Slavni virtuoz (plošče) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Operetni napevi (plošče) — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: Koncert ruske glasbe (radijski orkester) — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura — 20.00: V. ura francoske klavirske literature (predava in na klavirju izvaja prof. L. M. Škerjanc) — 21.00: Koncert slovenske glasbe (radijski orkester) — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Koncert ruskega pevskega kvarteta »Krolikovi«.

Volitve v splitsko obrtniško zbornico

V nedeljo so bile volitve v splitsko obrtniško zbornico. Volitve so bile le v štirih okrajih, ker je bila v drugih vložena le po ena lista in so bili s tem tudi vsi kandidati izvoljeni. Udeležba pri volitvah ni bila posebno velika in je povprečno prišla na volišče le polovica volilcev. Večino je dobila v vseh okrajih hrvatska lista, dočim so ostali neodvisni obrtniki v manjšini. Tako je v splitskem okraju od 1027 volilcev prišlo na volišče samo 579 volilcev, od katerih je glasovalo za listo hrvatskih obrtnikov Perića 425 volilcev, za listo g. Kragića pa 150 volilcev. Prva lista je dobila 9, druga pa 8 mandate.

Dobave - licitacije

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 26. februarja ponudbe za dobavo 165 m³ jamskega lesa.

Gradbeno odeljenje direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do dne 28. februarja ponudbe za dobavo materiala za hidrante in materiala za požarne hidrante in o dobavi 399 m litoželeznih vodovodnih cevi; do dne 6. marca o dobavi šotora iz impregniranega platna, anonciatorskih sistemov in 10 morzebarvopiscev.

Direkcija drž. železnic kr. Jugoslavije v Subotici sprejema do dne 3. marca ponudbe za dobavo žebeljev za tračnice; do dne 4. marca za dobavo 100 vijakov in 8800 svedrov; do dne 6. marca o dobavi 4.700 rebrastih podložnih ploščic.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do dne 6. marca ponudbe o dobavi patron za gro-monaščitnike, 1.000 kg bencina in špec. jekla za izdelavo svedrov.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 12. marca ponudbe o dobavi 10.000 kg bukovega lesnega oglja.

Direkcija pomorskega saobračaja v Splitu sprejema ponudbe za nabavo aparata za sondiranje morskoga dna.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do dne 5. marca ponudbe o dobavi skretnic, raznega železa, topolovih gred, sive barve, lanenega firneža, sikativa, jeklene vrvi, manometrov in niklajste žice.

Pri Direkciji drž. železnic v Ljubljani bo dne 3. marca ofertna licitacija za oddajo kolodvorske restavracije na postaji Celje v triletni zakup.

V Upravi drž. monopolov v Beogradu bo 6. marca ofertna licitacija za nabavo 15.000 kg papirja za tobačne tovarne.

Licitacije:

Dne 3. marca bo v Intendanturi štaba III. armijske oblasti v Skoplju ofertna licitacija za dobavo 20.300 m³ drv.

Dne 14. marca bo pri Upravi slagališta 1. oddelka vojnotehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo aparata za struženje in brušenje.

Dne 27. februarja bo v Intendanturi štaba dravske divizijske

oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za nabavo paprike, kave v zrnu, čaja, rozin, kakava in limon.

Dne 23. marca bo pri kr. banski upravi Vrbaske banovine Banja Luka ofertna licitacija za zgradbo stalnega mostu čez reko Sano v Bosanskem Novom.

Dne 23. marca bo pri Komandi mornarice v Zemunu ofertna licitacija za dobavo olja za gorivo, dalje strojnega, plinskega, motornega, turbinskega in cilindrskega olja, petroleja, bencina in konzistentne masti in dne 24. marca glede dobave istih predmetov.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.)

Kavčuk in bencin pridobljena na sintetičen način

Hitler je pri otvoritvi nemške mednarodne avtomobilske razstave govoril tudi v potrebi, da začno Nemci izdelovati tako cene avtomobile, da si bo mogel nabaviti avtomobil že srednje situirani Nemec. 3—4 milijone avtomobilov mora imeti Nemčija in nemški avtomobili morajo biti cenejši od drugih, da jih bo mogla Nemčija tudi izvažati. Nemčija je glede avtomobilizma zaostala, ker ni imela kavčuka in bencina. Sedaj pa so nemški učenjaki iznašli pota, da se moreta pridobiti kavčuk in bencin na sintetičen način. Na tej razstavi so že prvi avtomobili, ki imajo obroče iz novega umetnega kavčuka. Izkušnje, ki jih je izvedla vojska, dokazuje, da je novi gumi za 10 do 30 odstotkov trpežnejši od naravnega.

Novi kavčuk se imenuje »Buna« in se pridobiva iz snovi, ki se pridobiva iz alpenca in premoga. V vojski, železnici in pošti se že uporablja novi gumi, ki se je baje v praksi silno dobro obnesel.

Doma in po svetu

Narodna skupščina je začela v torek zopet zasедati. Na dnevnem redu je razprava o načrtu novega trgovskega zakona.

Prosvetni minister je sporočil predsedniku finančnega odbora, da se on in vsi drugi ministri ne bodo več udeleževali sej finančnega odbora, ker je potekel tridnevni rok, ki ga je postavila skupščina na predlog finančnega ministra finančnemu odboru. Seje finančnega odbora so bile nato odgojene.

Finančni odbor je sprejel proračun vojnega ministrstva z odobravanjem in z aklamacijo.

Zaupne kredite Centralnega presbiroja je znižal finančni odbor za polovico, to je za 9.981.000 Din. Finančni odbor je nadalje črta posebne nagrade poslancem, ki so člani raznih skupščinskih odborov.

Upokojena sta bana Vardarske banovine Ranko Trifunović in Moravske banovine Dobrica Matković.

Ljuba Davidović namerava, kakor poroča »Samouprava«, prija-

Ameriški poskus

Vtisi glav. sekr. Ind. korporacij g. Čurčina o gospodarskem položaju v USA po novi ureditvi

Mnogi razgovori z gospodarstveniki v New Yorku in Washingtonu so mi dokazali, da moramo pri proučevanju »novega reda« (New Deal) upoštevati dvoje; posebno miselnost ameriškega ljudstva in njegovo stališče ter da Američani sami priznavajo velike prednosti eksperimenta za premostitev kritičnega gospodarskega in socialnega stanja po 1. 1929. Toda povsod obstaja strah, da bo ta nujnost, ki je zdaj ni več, vodila v zlorabe in da sproščena uprava ne bo znala omejiti svoje kontrole in svojega poseganja v gospodarstvo in v zasebno iniciativo in da bo ogrožala življenje, to je svobodo, ki bo najbolj potrebna ob povratku prosperitete. Kot dokaz navajajo zadnji zakon — Omnibus Banking Bill iz avgusta 1935, ki je povečal kontrolo nad trgov in diskontom.

Kakor se je pogosto poudarjalo, je lahko t. i. načrtno gospodarstvo koristno v časih krize, lahko pa postane neučinkovito ali celo škodljivo v časih, ko je treba napegniti vse sile, da se izrabi superiornost posameznikov in dežel za povečanje in razvoj konkurence in njih deleža pri dobičku, ki je posledica povečane prosperitete. Razen tega mislijo, da načrtno gospodarstvo posebno v času prosperitete ni v skladu z ameriški lastnostmi — prilagodljivostjo, svobodo delovanja in špekulacije itd. Kmetje, ki jim je New Deal prejel koristil in so obče njegovi pristaši, priznavajo, da ne pomeni normalnega stanja.

Industrialci, posebno v tekstilni (bombažni), jekleni in železni industriji, se pritožujejo nad ne-

giblivo »kodov« in trde, da bo tendenca povečati mezde in znižati delovni čas ne glede na ekonomski razvoj dežele in sveta prej povečala ko zmanjšala krizo. Mnogi Rooseveltovi ukrepi so bolj ali manj umetni in postajajo nepotrebni zaradi naravnega gospodarskega razvoja, ki je na poti zboljšanja. Zato so na eni strani dragi, ne da bi bili produktivni, na drugi strani pa imajo nepričakovane posledice, n. pr. povišanje življenjskih stroškov, ki presegaajo zvišek mezd. Najhuša je negiblivo »kodov«. Ti omejujejo n. pr. delovni čas, v času procvita pa se mezde vendar najbolj dvigajo s podaljšanjem delovnega časa. Tudi z načinom delitve dobička z delavci niti delavci sami niso zadovoljni, čim ni profitov in so jim zato dohodki padli. Delavske organizacije so smatrale to za znižbo mezd in so spet zahtevale stalne mezde.

Vendar ne more biti dvoma, da je s socialnega stališča New Deal uveljed povsem novo miselnost ne le med delodajalci, marveč predvsem med masami in v javnem mnenju. Kriza je vrgla toliko ljudi iz sorazmernega blagostanja na ulico, v bedo, beraštvo ali zločin, da so pričeli Američani obče iskati sredstva, kako bi tudi v času krize zagotovili vsaj nekaj minimalni življenjski standard, in to more dati samo vlada. Kljub temu pa tudi v USA vse interese zastopa strankarska politika in zato ni sodba z nobene strani dovolj nepristranska, da bi dovoljevala jasn pogled.

Med dvema strankama — demokrati na vladi in republikanci v opoziciji — so predstavniki ve-

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1936. se začne 1. marca

60% popusta na nemških državnih železnica

Obvestila daje: Častni zastopnik

Ing. G. Tönnies, Ljubljana
Tyrševa c. 33 Telefon 27-62

ali Zvanični biro lajpčičkega sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33